

Rauhankoulun vaikutusten ja laadun arviointiselvitys 2021–2022

Anna Jussilainen
Maaliskuu 2023

SISÄLLYS

| | | |
|----------|--|-----------|
| 1 | Rauhankoulun laadun ja vaikutusten arvioinnin toteutus | 3 |
| 2 | Opettaja- ja nuorisoalan opiskelijoille suunnattujen koulutusten arviointi | 3 |
| 2.1 | Asteikkoarviointi | 4 |
| 2.2 | Laadullinen arviointi | 4 |
| 2.3 | Etätoteutusten erityispiirteet | 6 |
| 2.4 | Yhteenveto | 6 |
| 3 | Koululaisille suunnattujen toimintakokonaisuuksien arviointi | 7 |
| 3.1 | Opettajien palautteet heti pajan jälkeen | 7 |
| 3.1.1 | Asteikkoarviointi | 7 |
| 3.1.2 | Laadullinen arviointi | 8 |
| 3.1.3 | Etä- ja hybriditoteutusten erityispiirteet | 12 |
| 3.1.4 | Yhteenveto | 12 |
| 3.2 | Opettajien palautteet hankkeen päättyessä | 12 |
| 3.2.1 | Vaikutusten arviointi | 13 |
| 3.2.2 | Laadun arviointi | 17 |
| 3.2.3 | Aiheiden jatkokäsittely ja materiaalin käyttö | 18 |
| 3.2.4 | Kehitysehdotukset | 19 |
| 4 | Yhteenveto ja johtopäätökset | 19 |
| 4.1 | Välittömien tulostavoitteiden toteutuminen | 19 |
| 4.2 | Hankkeen pitkän aikavälin tavoitteet ja arvio hankkeen onnistumisesta suhteessa niihin | 21 |
| 4.3 | Yhteenveto | 22 |

LIITTEET

- Liite 1. Palautelomake opettaja- ja nuorisoalan opiskelijoiden koulutukseen
- Liite 2. Opettajien palautelomake heti ensimmäisen työpajan jälkeen
- Liite 3. Opettajien palautelomake heti toisen työpajan jälkeen
- Liite 4. Digitaalinen palautekysely opettajille hankkeen päättyessä

1 Rauhankoulun laadun ja vaikutusten arvioinnin toteutus

Selvitys Suomen Rauhanliiton ”Gloaalivastuu arjessa - tietoa ja taitoa kestävän tulevaisuuden tekijöille” -gloaalikasvatushankkeen 2021–2022 laadusta ja vaikutuksista toteutettiin helmimaaliskuussa 2023.

Selvityksessä arvioitiin Rauhanliiton globaalikasvatushankkeen kahta toimintamuotoa: opetus- ja kasvatustilan ammattilaisiksi opiskeleville suunnattuja koulutuksia ja lapsille ja nuorille suunnattuja Rauhan ja kehityksen toimintakokonaisuuksia vuosina 2021–2022. Arviointi tehtiin kirjallisten palautteiden ja haastatteluiden perusteella. Palautteita kerättiin kasvatustilan koulutuksista välittömästi koulutusten jälkeen ja kouluissa toteutetuista toimintakokonaisuuksista välittömästi työpajojen jälkeen. Lisäksi vuoden 2022 lopulla kerättiin erillinen loppupalautteet kouluissa toteutetusta toiminnasta ja haastateltiin osaa opettajista. Nämä erilaiset palautteet analysoitiin selvityksessä ja niitä verrattiin hankkeen tavoitteisiin Yhteenveto ja johtopäätökset -osiossa.

Arvioinnin toteutti Anna Jussilainen (FM, MA). Jussilainen ei ole ollut mukana Rauhankoulun toiminnassa. Haastatteluaineiston keräsi Annika Laattala (KM), joka on toiminut Rauhankoulussa kouluyhteistyön koordinaattorina elokuusta joulukuuhun 2022.

2 Opettaja- ja nuorisoalan opiskelijoille suunnattujen koulutusten arviointi

Rauhankoulu toteutti hankekaudella 2021–22 toiminnallisia koulutuksia opettajaopiskelijoille ja nuorisoalan opiskelijoille. Koulutusten kesto vaihteli kahdesta tunnista neljään tuntiin. Osa koulutuksista toteutettiin koronapandemian vuoksi etäyhteyksin. Opettajaksi opiskeleville suunnattuja koulutuksia toteutettiin Helsingin, Tampereen, Turun, Rauman, Jyväskylän ja Joensuun opettajankoulutuslaitoksissa. Nuorisoalan koulutukset toteutettiin yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa Turussa, Kuopiossa, Helsingissä ja Nurmijärvellä sekä yhteistyössä Xamkin kanssa Mikkelissä.

Opettajaopiskelijoille suunnattuja koulutuksia toteutettiin vuonna 2021 yhteensä 30 kpl ja vuonna 2022 yhteensä 28 kpl. Koulutuksiin osallistui vuonna 2021 yhteensä 566 opettajaopiskelijaa, ja vuonna 2022 yhteensä 470 opettajaopiskelijaa. Opettajaopiskelijoiden koulutuksiin osallistui varhaiskasvatuksen opettaja-, luokanopettaja-, aineenopettaja- ja aikuiskoulutuksen opiskelijoita. Satunnaisesti koulutuksiin osallistui myös yliopiston opettajia ja jo valmistuneita opettajia. Tässä on arvioitu ainoastaan opiskelijoiden antamia palautteita.

Nuorisoalan koulutuksia järjestettiin vuonna 2021 3 kpl ja vuonna 2022 5 kpl. Niihin osallistui vuosina 2021–22 yhteensä 153 nuorisoalan opiskelijaa.

Koulutuksista kerättiin palautetta heti koulutuksen jälkeen paperisella tai digitaalisella palautelomakkeella. Opettajaopiskelijoiden koulutuksissa vastausprosentti oli 77 % ja nuorisoalan koulutuksissa 81 %. Jokaiselta koulutustuntuneelta ei saatu palautetta esimerkiksi siksi, että osa opiskelijoista joutui poistumaan paikalta ehtimättä täyttää palautelomaketta.

Etäkoulutukset vaikuttivat palautteenantoprosentin laskemiseen, sillä niissä suurempi osa opiskelijoista jätti palautteen antamatta. Palautelomake löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 1.

2.1 Asteikkoarviointi

Palautelomakkeessa oli kaksi kvantitatiivista kysymystä, joilla arvioitiin koulutuksen vaikutuksia osallistujiin.

Ensimmäinen kysymys pyrki selvittämään, olivatko osallistujat kokeneet saaneensa koulutuksesta lisää ymmärrystä globaalikasvatuksen teemoista. Tähän 97,80 % vastaajista vastasi olevansa joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Tämän kysymyksen kohdalla on mahdollista, että osa niistä, jotka eivät kokeneet saaneensa lisää ymmärrystä, olivat jo ennestään erittäin tuttuja globaalikasvatuksen kanssa.

Toinen kysymys puolestaan tiedusteli, olivatko osallistujat saaneet koulutuksesta konkreettisia välineitä, joilla käsitellä globaalikasvatuksen teemoja oppilaiden kanssa. Tähän 97,60 % vastasi olevansa joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä.

Hankesuunnitelmassa mittariksi oli asetettu: "Hankkeen koulutuksiin osallistuneista 85 % kokee saaneensa lisää ymmärrystä, valmiuksia ja konkreettisia välineitä käsitellä globaaleja oikeudenmukaisuus- ja kehityskysymyksiä opetus- ja kasvatustyössä." Tämä tavoite ylittyi kirkkaasti, sillä lähes kaikki vastaajat kokivat saaneensa lisää ymmärrystä ja konkreettisia välineitä.

2.2 Laadullinen arviointi

Palautelomakkeessa tiedusteltiin avoimilla kysymyksillä, 1) mikä oli onnistunutta Rauhankoulun työpajassa, 2) mitä koulutuksessa opittua opiskelijat uskovat hyödyntävänsä jatkossakin ja 3) miten työpajaa voisi vielä kehittää.

Onnistuneeksi (1) vastaajat kokivat Rauhankoulun monipuolisen kokonaisuuden, jossa globaalikasvatukseen liittyvä tieto ja konkreettinen tekeminen olivat vuorovaikutuksessa keskenään sekä sopivassa suhteessa toisiinsa. Koulutus oli vastaajien mukaan selkeä ja mielekkäästi rakennettu sekä hienosti linkitetty opetussuunnitelmaan. Globaalikasvatuksen sisältöjen nähtiin konkretisoituvan ja tulevan lähemmäksi teorian ja kokemuksellisen oppimisen yhdistämisen kautta.

Toiminnallisuus ja konkreettisuus. Opin yhden opetustuokion aikana enemmän kuin koko kurssin aikana aiemmin.

Pidin siitä, että aihe oli linkitetty opetussuunnitelmaan. Oli käyty monipuolisesti erilaisia työtapoja, jäi konkreettisia juttuja käteen.

Aiheet pohjustettiin ja purettiin hyvin ja tarkasteltiin avoimesti eettisestä näkökulmasta

Tarinallisuus ja draaman keinot koettiin erittäin hyödyllisiksi monimutkaisten ilmiöiden ymmärtämisessä, näkökulmien laajentamisessa ja empatian herättämisessä. Tarinoiden avulla päästiin eläytymään toisenlaisissa olosuhteissa elävien ihmisten elämään ja pohtimaan siihen vaikuttavia tekijöitä yhdessä. Työskentelyn voi katsoa muuttaneen myös opiskelijoiden asenteita ja laajentaneen heidän ajatteluaan.

Tarinallisuus, kehyskertomus: monimutkainen ilmiö helpommin lähestyttävä ja ymmärrettävässä muodossa

I realized that drama pedagogy works very well when we want to teach for example empathy for children

Omatkin stereotypiat Keniasta hälvenivät (en ollut edes tajunnut, että ajattelen niin mustavalkoisesti)

Samalla tuotiin esille, että koulutuksesta sai paljon ideoita globaalikasvatuksen toteuttamiseen kouluissa matalalla kynnyksellä.

Kouluttajien vahvaa ammattitaitoa ja innostavuutta kehuttiin vuolaasti. Toimintaan oli vastaajien mielestä pääasiassa matala kynnyys osallistua ja siinä luotiin turvallinen ilmapiiri, jossa huomioitiin erilaiset osallistujat. Myös traumainformoitu ohjauskieli mainittiin positiivisena asiana. Toisaalta joissakin palautteissa pohdittiin, miten ryhmälle voisi antaa vielä selvemmän ohjeen siitä, miten voi olla osallistumatta draamaharjoituksiin, jos ne eivät tunnu hyvältä. Kiitosta sai myös erityisesti varhaiskasvattajaopiskelijoiden palautteissa se, että koulutusmateriaali oli muokattu nimenomaan heidän kohderyhmälleen.

Kouluttajien into ja eläytyminen saivat itsenikin innostumaan aiheesta. Haluaisin oppia aiheesta lisää!

Kaikkien huomiointi ja matalan kynnyksen luominen.

Jatkossa (2) opiskelijat aikoivat hyödyntää erityisesti draaman keinoja ja kestävän kehityksen liittämistä opetukseen. Moni koki saaneensa rohkeutta ja eväitä draamaprosessiin, johon oli aiemmin ehkä suhtautunut skeptisesti. Vastaajat totesivat myös, että he olivat oivaltaneet draamamenetelmien käyttökelpoisuuden monenlaisten vaikeiden asioiden käsittelyssä ja miten draama mahdollistaa eläytymisen ja vaikeankin asian sisäistämisen. Monikulttuurisuus ja eri lähtökohdista tulevien ihmisten kohtaaminen nousivat myös teemoina esiin osassa palautteita. Lisäksi moni vastaajista nimesi yksittäisiä harjoituksia, kuten still-kuvat, kuuma tuoli ja joo-leikki sekä äänimaiseman ja kirjojen käytön yhdessä draaman kanssa.

Gloaalikasvatuksen teemoja, joita melko vähän käsitellään kentällä.

Draamaa osana opetusta ja sen mahdollistama eläytyminen ja vaikeankin asian sisäistäminen

Gloaalikasvatuksen tuominen varhaiskasvatukseen rohkeammin ja uusien ideoin.

Kehitysehdotuksia (3) oli muuhun palautteeseen verrattuna vähäisesti, suurin osa vastaajista ei keksinyt mitään kehitettävää. Muutamissa palautteissa toivottiin lisää lyhyitä esimerkkejä globaalikasvatuksen eri teemoista pajassa käsitellyn yhden esimerkkitapauksen rinnalle. Myös toive vahvemmassa visuaalisuudesta ja esimerkiksi kohdemaata kuvaavista videopätkistä nousi esiin joissakin palautteissa. Lisäksi osalle neljän tunnin kokonaisuus oli haastava jaksaa keskittyä ja toiveena oli kokonaisuuden jakaminen kahteen erilliseen oppituntiin. Kotitalouden ja käsityön opettajaopiskelijat toivoivat vielä konkreettisempia esimerkkejä siitä, miten toteuttaa globaalikasvatusta juuri näissä oppiaineissa. Vaatteiden tuotantoon liittyvä paja koettiin hyväksi ja samalla ehdotettiin näkökulman laajentamista esimerkiksi halpatuotannon vaikutuksista suomalaisiin käsityöläisiin, uusien materiaalien tuotantoon ja alan tulevaisuusnäkyymiin. Myös S2-oppilaiden huomioiminen nousi esiin muutamissa vastauksissa.

2.3 Etätoteutusten erityispiirteet

Etäkoulutusten palautteet olivat linjassa lähiopetuksena pidettyjen koulutusten palautteiden kanssa. Vastaajat korostivat koulutuksen selkeyttä ja työtapojen onnistunutta soveltamista etätoteutukseen sopiviksi.

Etäpaja oli aivan mahtava kokemus! Koko idea oli loistava ja toteutus aivan timanttinen.

Olitte järjestäneet erittäin toimivan kokonaisuuden, joka ei ole etäopiskeluna itsestäänselvyys.

Monessa vastauksessa nousi esiin se, että lähitoteutuksessa työpajasta saisi vielä enemmän irti ja siihen olisi helpompi osallistua. Toisaalta samalla pajan koettiin toimivan hyvin myös etänä.

Etätoteutuksen vuoksi kynnys osallistumiseen nousi hieman, mutta se ei ollut järjestäjistä kiinni.

Lähiopetuksena olisi varmasti antanut vielä enemmän, mutta mielestäni todella näin!

Etäosallistumisen aktiivisuudesta opiskelijat olivat kahta mieltä: Toisaalta kiiteltiin sitä, että ketään ei pakotettu pitämään kameraa päällä tai olemaan huomion keskipisteenä, ja toisaalta kaivattiin vahvempaa osallistamista ja aktivoimista esimerkiksi kameroiden ja chatin avulla.

2.4 Yhteenveto

Yleisesti koulutuksista saadut palautteet olivat todella positiivisia. Rauhankoulu vastasi välittömiin tulostavoitteisiinsa sekä globaalikasvatuksen teemojen ymmärryksen että konkreettisten välineiden osalta erinomaisesti näissä koulutuksissa. Avoimista palautteista välittyy, että osallistujat ovat kokeneet osallistuneensa selkeään, ammattimaisesti ohjattuun draamapedagogiseen globaalikasvatuskoulutukseen, jossa on hyvä ilmapiiri ja mahdollisuus osallistua toimintaan omilla ehdoilla. Sekä koulutuksen selkeä kokonaisuus että monipuolisuus nousivat tasaisesti esiin palautteissa. Osallistujat pääsivät pohtimaan globaalikasvatuksen kysymyksiä ja saivat konkreettisia menetelmiä omaan työhönsä. Empatiakyvyn vahvistaminen ja vaikeiden aiheiden käsittely draaman kautta antoivat osallistujille uudenlaista näkökulmaa.

Avoimet palautteet olivat myös kautta linjan huomattavan samanlaisia, mikä kertoo toimintamuodon johdonmukaisuudesta ja tasalaatuisuudesta. Avoimissa palautteissa draamamenetelmät korostuivat jonkin verran verrattuna globaalikasvatuksen teemoihin. Kuitenkin lähes kaikki osallistujat arvioivat kvantitatiivisessa palautteessa saaneensa lisää ymmärrystä globaalikasvatuksen teemoista, joten selvästi sekä menetelmät että globaalikasvatuksen temaattinen puoli toimivat erinomaisesti.

3 Koululaisille suunnattujen toimintakokonaisuuksien arviointi

Rauhankoulu toteutti hankekaudella 2021–2022 yhteensä 168 työpajaa kouluissa. Rauhan ja kehityksen toimintakokonaisuuksissa käsiteltiin hankkeen teemoja draaman keinoin. Toimintakokonaisuuteen sisältyi yleensä kaksi 2-3 oppitunnin mittaista työpajaa sekä ennako- ja jatkotehtävät. Lisäksi toimintakokonaisuuksiin osallistuneille opettajille jaettiin globaalikasvatuksen materiaalikansiot, joissa oli hankkeessa tuotettuja jatkotehtäviä ja muiden järjestöjen globaalikasvatusmateriaaleja. Etäyhteyksin toteutettuihin toimintakokonaisuuksiin kuului kaksi oppituntia sekä ennako- ja jatkotehtävät. Toimintakokonaisuuksia toteutettiin etäyhteyksin pienemmille paikkakunnille sekä koronapandemiasta johtuen. Toimintakokonaisuuksia ohjasivat Rauhankoulun koulutetut ohjaajat. Työpajoja pidettiin sekä suomeksi että ruotsiksi.

Vuonna 2021 toteutettiin yhteensä 69 työpajaa 4.–9. -luokille ja toisen asteen opiskelijoille Turussa, Salossa, Tampereella, Orivedellä, Nokiolla, Lempäälässä, Heinolassa, Helsingissä, Vantaalla, Vihdissä, Sipoossa, Sotkamossa, Seinäjoella, sekä ruotsinkielisissä kouluissa Pietarsaareissa ja Pedersören kunnassa. Toimintakokonaisuuksiin osallistui 1067 oppilasta ja 55 opettajaa. Heti työpajojen jälkeen kerättyjä opettajien antamia palautteita saatiin 50 kpl.

Vuonna 2022 toteutettiin yhteensä 99 työpajaa 4.-9. -luokille sekä toisen asteen opiskelijoille (lukio, ammatillinen koulutus) Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Nummelassa, Vihdissä, Sipoossa, Lapinjärvellä, Turussa, Paimiossa, Tampereella, Nokiolla, Akaassa, sekä ruotsinkielisissä kouluissa Vaasassa, Närpiössä ja Raaseporissa. Vuonna 2022 toimintakokonaisuuksiin osallistui 1210 oppilasta ja 56 opettajaa. Heti työpajojen jälkeen kerättyjä opettajien antamia palautteita saatiin 93 kpl.

Luokan opettajalta pyydettiin palautetta sekä ensimmäisen että toisen työpajan jälkeen. Palautetta kerättiin sekä asteikkoarvioinnilla että avoimilla laadullisilla kysymyksillä. Kummassakin palautelomakkeessa pyydettiin arvioimaan työpajan onnistumista ja sen vaikutuksia. Vain yhteen työpajaan osallistuneiden opettajien palautelomakkeeseen oli yhdistetty asteikkoarviointi ja laadulliset kysymykset. Heidän lomakkeestaan jäi puuttumaan vain kysymys teemojen jatkotyöstöstä. Lomakkeet löytyvät liitteistä 2 ja 3.

Heti työpajojen jälkeen kerättyjä paperisia palautelomakkeita palautui yhteensä 143 kappaletta, eli 85 % kaikista työpajoista.

3.1 Opettajien palautteet heti pajan jälkeen

3.1.1 Asteikkoarviointi

Asteikkoarvioinnin arvioidut osa-alueet olivat 1) Oppilaat saivat lisää tietoa globaalikasvatuksen teemoista Rauhankoulun avulla ja 2) Oppilaat harjoittelivat vaikuttamisen taitoja Rauhankoulun kokonaisuuden aikana. Niitä arvioitiin asteikolla 1 täysin samaa mieltä – 4 täysin eri mieltä ja 5 en osaa sanoa.

Selvä enemmistö (69 vastaajaa) oli täysin samaa mieltä (1) siitä, että oppilaat saivat lisää tietoa globaalikasvatuksen teemoista Rauhankoulun avulla. Noin kolmannes vastaajista (31 vastaajaa) oli jokseenkin samaa mieltä (2), eli kaiken kaikkiaan tulos oli todella hyvä.

Vaikuttamisen taitojen harjoittelun arvioinnissa oli hieman enemmän hajontaa ja enemmistö (59 vastaajaa) oli jokseenkin samaa mieltä (2). Täysin samaa mieltä oli 34 vastaajaa ja jokseenkin eri mieltä 8 vastaajaa. Eräs opettaja tarkensi, että "ainakin saivat tietoa, kuinka voisi vaikuttaa." Tämä näkemys tuli vahvasti esille myös laadullisessa palautteessa.

Tämä antaa aiheita olettaa, että oppilaat saivat kyllä tietoa vaikuttamisen mahdollisuuksista, mutta vaikuttamisen taitojen harjoittelu arvioitiin hieman matalammaksi. Välittömässä tulostavoitteessa 6.1.4 'Lapset ja nuoret tiedostavat entistä paremmin omat vaikutusmahdollisuutensa kestävän kehityksen edistämiseksi' puhutaan vaikutusmahdollisuuksien tiedostamisesta, kun taas indikaattorina on sekä tiedon lisääntyminen että vaikuttamistaitojen harjoittelu. Vaikuttaa siltä, että tavoite on toteutunut, mutta arviointikysymys ja indikaattori olisivat voineet kohdistua selkeämmin tiedostamisen lisääntymiseen. Jälkimmäisestä pajasta ei aina saatu palautetta, minkä vuoksi prosentuaalisia osuuksia samaa mieltä olevista ei voitu laskea. Lähi- ja etäpajojen välillä ei ollut nähtävissä eroavaisuuksia.

3.1.2 Laadullinen arviointi

Avoimet kysymykset liittyivät Rauhankoulun toimintakokonaisuuden onnistumiseen ja kehittämiseen, Rauhankoulu-toiminnan vaikutuksiin suhteessa lasten ja nuorten tietoihin, taitoihin, asenteisiin ja arvoihin, sekä toimintakokonaisuuteen valmistautumiseen ja teeman jatkokäsittelyyn koulussa.

Toimintakokonaisuuden onnistuminen

Toimintakokonaisuutta pidettiin yleisesti erittäin onnistuneena ja toimivana, ja toimintakerrat keräsivät paljon kiitosta. Monen mielestä onnistunutta oli "ihan kaikki", mutta aineistosta nousee sen lisäksi esiin erityisesti ohjaajien ammattitaito, asiasisältöjen laadukkuus ja tehtävien monipuolisuus, draaman toimivuus sekä ratkaisukeskeisyys ja usko tulevaan.

Ohjaajien ammattitaito ja kyky innostaa nousi esiin kautta linjan: "Oppituntien vetäjät olivat asiantuntevia ja kannustavia." He onnistuivat motivoimaan osallistujia ja luomaan toimintaympäristön, jossa jokainen tuli huomatuksi ja sai osallistua omalla tavallaan. Ohjaus oli monipuolista ja siinä oli "kaikille oppilaille sopivia ja innostavia tehtäviä". Asiasisällön ja toiminnallisuuden suhde koettiin sopivaksi ja tehtävät sopivan haastaviksi. Myös teoriasisältöä katsottiin olevan mukana riittävästi.

Ryhmätehtävät matalalla kynnyksellä omien taitojen mukaan -> oppilaat innostuivat!!

Tarpeeksi haastavat tehtävät, hyvät ohjaajat (toimiva kontakti oppilaisiin, ei mitään lässyttämistä)

Harkitut tehtävät, riittävästi mukana myös teoriaa ja tietoa, eli asiantuntevat/koulu- ja pätevät ohjaajat (monissa kouluvierailuissa laatu on arvoitus, tässä ei)

Ohjauksen laatua keuhuttiin monessa palautteessa ja se arvioitiin tasalaatuisiksi, missä näkyy Rauhankoulun pitkäkestoinen ja laaja ohjaajienkoulutustyö.

Rauhankoulun toimintakokonaisuuksien teemat koettiin mielenkiintoisina ja ajankohtaisina, ja tehtävät ikätasolle sopivina kaikilla kouluasteilla.

Asiasisällöt olivat kiinnostavia ja tehtävät ikätasoisia.

Mielenkiintoinen aihe, joka herätti paljon keskustelua nuorissa.

Lisäksi kiitettiin asiasisällön integroimista oppilaiden oman elämään:

Oppilaiden osallistaminen kysymällä esimerkkejä heidän omasta elämästä ja näkökulmasta.”

Paljon pohdittavaa: kuva, tarina ja tulee lähelle oman hyödykkeen eli vaatteiden kautta.

Lähipajoissa kiitettiin draamakasvatuksen metodeja osana opetusta. Sen koettiin olevan ”raikas tapa tuoda kouluun tätä tärkeää asiaa”. Rooleihin ja tunteisiin eläytymällä ja asioita oman roolihahmon avulla pohtimalla jää vahvempi jälki opetussisällöstä.

Draama työtapana innostaa ja kiehtoo oppilaita. Se mahdollistaa myös empatiakyvyn kehittymisen. Kokemuksellisuus, toiminnallisuus!

Meidän vetäytyneet pojat loistivat upeasti! Ja toiset kannustivat heitä. Hienoja rohkaistumisia nuorilta!

Viimeisessä kommentissa näkyy, että draaman käyttö mahdollisti itsensä ylittämisen kokeilemalla aivan uusia asioita turvallisessa ympäristössä ja koko ryhmälle yhteisen kokemuksen rohkaistumisesta ja toisten kannustamisesta. Ryhmä voi näin saada aivan uudenlaisen yhteyden kokemuksen, joka voi helpottaa myös koulun arkea.

Erittäin ajankohtaisena teemana nousi esiin ratkaisukeskeisyys ja tulevaisuususko. Opettajat painottivat sitä, miten tärkeää oli, että ”oppilaat saivat tuottaa ratkaisuja ongelmiin”. Nuorten keskuudessa on tutkimusten ja viime aikaisten uutisten mukaan paljonkin maailman tilanteeseen liittyvää ahdistusta ja pelkoa, joten tulevaisuususkon ja toimintamotivaation vahvistaminen on keskeistä.

Hienoa, että vaikeaa asiaa käsiteltiin ratkaisukeskeisesti. Osa oppilaista saattaa kokea ahdistusta ja murehtia ”liikaa!”. Tärkeää säilyttää usko tulevaan.

Tyckte det var en positiv ton under verkstaden med fokus på lösningar istället för domedagsprofetior vilket var riktigt bra. Viktigt att inspirera och motivera unga att jobba vidare.

Lisäksi todettiin, että yleinen ”maailmanparannuspuhe” on nuorille helposti uuvuttavaa. Kun mukana on riittävästi faktoja, motivaatio säilyy ja tunne omista toimintamahdollisuuksista kasvaa. Tässäkin nousee esille teorian ja toiminnallisuuden sopiva suhde Rauhankoulun toimintakokonaisuudessa.

Lisäksi moni halusi vielä erikseen kiittää mahdollisuudesta osallistua toimintaan: ”Hienoa toimintaa yhteisen hyvän eteen. Jatkakaa samaan malliin!”

Toimintakokonaisuuden kehittäminen

Erityisesti etä- ja hybriditoteutuksiin toivottiin jonkin verran lisää toiminnallisuutta ja visuaalisuutta, vaikka kokonaisuutta kiiteltiin. Lisäksi ehdotettiin toimintakokonaisuuden pitämistä kahdessa osassa, jotta nuorten olisi helpompi keskittyä. Palautteessa näkyi varmasti myös se, että opiskelijat olivat koronaepidemian aikana ”kyläntyneet” ruudun ääressä istumiseen.

Ehkä vielä hieman enemmän toiminnallisia tehtäviä.

75 min on pitkä aika istua jopa lukiolaiselle, joten kehittäisin tehtäviä, jotka aktivoivat myös fyysisesti.

Lisäksi toivottiin vielä enemmän kosketuspintaa nuorten omaan elämään ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin. Opettajilta tuli myös konkreettisia ehdotuksia: ”Mukaan vielä jokin video, musiikkia, nuorisomuodin haastatteluja, mun teko – oppilaat määrittelevät itselleen mun teon tällä teemalla, miten toimin...”. Jokainen osallistuja voisi esimerkiksi keksiä toiminnassa jonkin henkilökohtaisen vaikuttamisen teon, joka liittyy Rauhankoulun teemaan. Se antaisi myös opettajalle konkreettisen keinon jatkokäsitellä aihetta ryhmänsä kanssa. Lisäksi toivottiin vielä enemmän konkretiaa ja esimerkkejä vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Mahdollisesti lisää vielä vaikuttamisen tekoja ja mahdollisuuksia, mitä nuori voi tehdä, miten ja millä tavalla vaikuttaa.

Vaikuttaminen ja arjen teot kiinnostavat selvästi sekä opettajia että oppilaita, ja on hienoa, että siihen kaivataan vieläkin enemmän työkaluja.

Toiminnan vaikutukset

Opettajien näkemykset Rauhankoulu-toiminnan vaikutuksista suhteessa lasten ja nuorten tietoihin, taitoihin, asenteisiin ja arvoihin olivat yleisesti ottaen positiivisia. Opettajat katsoivat, että toiminnalla on mahdollista vaikuttaa erityisesti tietoihin ja asenteisiin, sillä taitojen harjoittelu vaatii usein hieman enemmän aikaa ja arvot saattavat myös muuttua hitaasti. Tärkeänä nähtiin myös oman toiminnan vaikutusten hahmottuminen osana globaalia todellisuutta: ”Asioiden sitominen omaan elämään on hienoa!”

Uskon, että asennepuolella suurin vaikutus: vetäjät saivat hahmoteltua koko sen vaikutusten verkon, missä kaikki vaikuttaa kaikkeen, ja että pienistä puroista on hyötyä. Jokaisen teot ja valinnat ovat merkityksellisiä.

Lisää tietoa, taitoa tarkastella paremmin syy-seuraus -suhteita. Arvot kohti kestävän kehityksen tavoitteita.

Monet opettajat raportoivat, että lapset ja nuoret jäivät pohtimaan Rauhankoulun pajan teemoja. Joissakin kouluissa oppilaat aktivoituivat pohtimaan kestävän kehityksen asioita koulun arjessa, liittyen esimerkiksi ruokailuun ja roskaamiseen.

Osa oppilaista toi työpajassa käsiteltyjä aiheita koulun arjessa esiin, esim. ruokailun yhteydessä pohdittiin ruokahävikin vähentämistä. Myös kulutustottumuksista keskusteltiin aiempaa kriittisemmin.

Kyllä tässä tuli tukeva paketti kestävästä kehityksestä. 2 oppilasta pyysi välikäsi roskapussia, että voisivat kerätä roskaa koulumetsästä.

Työpajaan osallistumisella oli siis selkeästi konkreettisia vaikutuksia oppilaiden toimintaan. Lisäksi nostettiin esiin ei-eurooppalaisen näkökulman ja draamakasvatuksen tärkeys asennekasvatuksessa. Draama aktivoi oppilaita ja sai monia miettimään asioita uudesta näkökulmasta. Esiin nostettiin myös lisääntynyt ymmärrys jaetusta ihmisyydestä ja empatian kehittyminen sekä oman etuoikeutetun aseman tiedostaminen ja kiitollisuus omassa elämässä olevista resursseista. Jotkut opettajat toivoivat myös, että Rauhankoulun paja saisi oppilaat arvostamaan enemmän mahdollisuutta käydä koulua.

Opettajana olen (in)realisti sen suhteen, kuinka paljon oletan voivani vaikuttaa esim. asenteisiin. Tämän uskon todella antaneen ajattelemisen aihetta. Ei-eurooppalainen näkökulma hyvä.

Uskon, että ymmärrys lisääntyi siitä, että ihmisillä on samankaltaisia unelmia ympäri maailman ja että ihmiset ovat samanlaisia joka puolella, empatian lisääntyminen.

Yksi kommentti saatiin myös Valmo-S2 -ryhmille suunnatuista pajoista, joissa osallistujina oli valmentavassa koulutuksessa olevia, suomea toisena kielenä puhuvia nuoria.

Näille (Valmo-S2) oppilaille täysin uutta asiaa, josta ei heidän kotimaissaan todennäköisesti paljon puhuta. Siksi toimintakokonaisuus on varmasti herättänyt ajatuksia.

Tämän palautteen pohjalta voidaan todeta, että pajoja on tärkeää järjestää monenlaisissa kouluryhmissä.

Valmistautuminen toimintapäivään ja aiheiden jatkokäsittely

Palautteessa kysyttiin myös, olivatko opettajat valmistautuneet Rauhankoulun pajaan etukäteen. Opettajat olivat erittäin sitoutuneita työskentelyyn, sillä yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta kaikki vastaajat olivat tehneet toimintakokonaisuuteen liittyvät ennakkotehtävät tai osan niistä. Monet opettajat totesivat myös, että kouluissa oli käsitelty kestävästä kehityksestä. Opettajat kokivat valmistautumisen tärkeäksi:

Ennakkotehtävät auttoivat aihepiirin käsittelyssä syvällisemmin itse työpajan aikana.

Ennakkotehtävä on tärkeä: aihe on haastava yläkoululaisille.

Palautteessa selvitettiin myös, aikoivatko opettajat käsitellä Rauhankoulun teemoja myöhemmin. Tähän kohtaan saatiin vastaus suhteellisen pieneltä määrältä vastaajia. Kysymykseen vastanneet toivat esille monipuolisia tapoja käsitellä aiheita: Mielipidekeskustelut, kirjoitelmat, keskustelut sekä yleinen palaaminen aihealueisiin. Myös Agenda 2030 -tavoitteita aiottiin pitää esillä, jotta niihin voitaisiin palata aina sopivassa kohtaa. Oppiaineista mainittiin äidinkieli, maantiede, uskonto,

elämäkatsomustieto, historia, ympäristöoppi ja kuvaamataito. Lisäksi tuotiin esille, että ”aiheet on sidottu opetussuunnitelmaan, joten niistä tulee varmasti keskusteltua myöhemminkin”.

3.1.3 Etä- ja hybriditoteutusten erityispiirteet

Pääsääntöisesti opettajilta saatiin kiittävää palautetta etä- ja hybridipajojen toteuttamisesta. Niiden koettiin tuovan hyvää vaihtelua koulun arkeen koronapandemian aikana. Kohdan 2.1.2 kehittämissiossa tuotiin jo esille toive lisätä etäpajoihin toiminnallisuutta ja visuaalisuutta entisestäänkin. Niiden lisäksi etätoteutusten vuorovaikutuksellisuutta ja aktiivista osallistamista kiiteltiin.

Vuorovaikutus chatin ja mobiilisovelluksen kautta toimi hienosti: kaiken kaikkiaan onnistunut ja opettavainen kokonaisuus.

Etä- ja hybridipajat koettiin yleisesti toimivina ja myös niitä toivottiin jatkossa lisää: ”Mielestäni paja oli hyvin onnistunut ja tavoitteet toteutuivat. Kiitos vielä!”

3.1.4 Yhteenveto

Rauhankoulun toimintakokonaisuuksista saadut palautteet ovat pääosin kiitettäviä. Asteikkoarviointi antaa erittäin positiivisen kuvan työpajojen laadusta suhteessa tavoitteisiin. Siitä näkyy selkeästi toiminnan erinomaisuus tiedon lisäämisessä ja kiitettävä tulos kansalaisvaikuttamisen taitojen harjoittelussa. Lisäksi voidaan katsoa, että tietoisuus omista vaikutusmahdollisuuksista kestävän kehityksen edistämiseksi on vahvistunut.

Avoimista palautteista välittyy, että opettajat valmistautuvat työpajoihin huolella ja kokevat ne laadukkaiksi ja monipuolisiksi sekä sisällön, rakenteen, työtapojen että omaan elämään soveltamisen kannalta. Globaalien haasteiden äärellä on onnistuttu työskentelemään innostavasti ja herättäen oppilaisissa empatiaa. Lisäksi opettajat vaikuttavat olevan sitoutuneita työstämään globaalikasvatuksen teemoja jatkossakin. Avoimet palautteet olivat myös kautta linjan huomattavan samanlaisia, mikä kertoo toimintamuodon johdonmukaisuudesta ja tasalaatuisuudesta.

3.2 Opettajien palautteet hankkeen päättyessä

Kaksivuotisen hankkeen päättyessä kaikille Rauhan ja kehityksen toimintakokonaisuuksiin ryhmänsä kanssa osallistuneille opettajille lähetettiin sähköpostilla pyyntö vastata digitaaliseen palautekyselyyn. Osa vastaajista oli osallistunut toimintakokonaisuuteen aivan hiljattain, osa jo edellisenä vuonna. Digitaalinen palautekysely tehtiin SurveyMonkey-ohjelmistolla. Kysely löytyy liitteestä 4. Saatu aineisto on sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista.

Kyselyn tavoitteena oli selvittää toimintakokonaisuuksien pidemmän ajan vaikutuksia osallistuneisiin lapsiin ja nuoriin. Kyselyyn vastasi yhteensä yksitoista opettajaa, heistä 9 oli suomenkielisiä ja 2 ruotsinkielisiä. Opettajat toimivat alakouluissa, yläkouluissa ja lukioissa. Vastanneista opettajista kaikki olivat itse olleet mukana työpajoissa. Vastanneista seitsemässä ryhmässä oli ollut yksi työpaja ja neljässä ryhmässä kaksi.

Digitaalisella kyselyllä kerättyä palautetta täydennettiin puhelinhaastatteluilla, koska oli tiedossa, että sähköisiin palautekyselyihin on usein vaikea saada vastauksia ja saatua arviointitietoa haluttiin täydentää kvalitatiivisella tiedolla. Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituna teemahaastatteluina, joiden teemat nousivat suoraan digitaalisesta kyselystä. Haastatteluissa painotus oli avoimissa kysymyksissä.

Haastatteluja tehtiin kahdeksan kappaletta, ja ne toteutti Annika Laattala (KM) aikavälillä marraskuu 2022–tammikuu 2023. Haastatteluiden kesto vaihteli 10 minuutista 30 minuuttiin. Vastaukset käsiteltiin nimettöminä.

Palautekyselyn ja puhelinhaastatteluina kerätyn palautteen analyysi on yhdistetty tässä arvioinnissa, ja palautekyselyn tuottamaa kvantitatiivista tietoa on täydennetty haastatteluiden kvalitatiivisella tiedolla.

Vastauksia saatiin suhteellisen vähän verrattuna toimintaan osallistuneiden määrään. Vastausprosentti digitaaliseen palautekyselyyn ja puhelinhaastatteluun oli yhteensä 17,12 %, kun vuosina 2021-2022 toimintakokonaisuuksiin ryhmänsä (tai ryhmiensä) kanssa osallistuneita opettajia oli yhteensä 111. Tämän vuoksi arviointitietoon on suhtauduttava suuntaa antavana. Vaikka otos on pieni, se on linjassa heti työpajojen jälkeen annetun palautteen kanssa.

3.2.1 Vaikutusten arviointi

Kyselyssä pyydettiin opettajia arvioimaan, mikä osallistuneen ryhmän lähtötaso globaalikasvatukseen liittyvissä aiheissa oli ennen Rauhan ja kehityksen toimintakokonaisuutta ja miten ryhmän tiedot tai taidot lisääntyivät näissä aiheissa toimintakokonaisuuden vaikutuksena. Lähtötaso ja sen kehittyminen mitattiin seuraavista teemoista: tiedollinen osaaminen globaalikasvatuksen teemoista, empaattinen suhtautuminen ja kyky eläytyä erilaisiin todellisuuksiin ja toisen ihmisen asemaan, omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen sekä ryhmäytyminen. Lisäksi mitattiin avoimuutta globaalikasvatuksen aiheita kohtaan toimintakokonaisuuden jälkeen. Kysymyksiin vastattiin asteikolla 1–5 (1 täysin eri mieltä, 5 täysin samaa mieltä).

Samoista teemoista kysyttiin myös, olivatko ne lisääntyneet opettajan näkemyksen mukaan toimintakokonaisuuden seurauksena. Palautteen kysymysten muotoilun takia, ”Oma arviointi oppilasryhmässä tapahtuneesta muutoksesta Rauhankoulun toimintakokonaisuuteen osallistumisen jälkeen”, ei ole mahdollista tehdä suoraa numeraalista vertailua siitä, miten etukäteen määritetty taito- ja tietotaso muuttui toimintakokonaisuuden vaikutuksena. Jatkossa kannattaakin muotoilla kysely niin, että vastauksista voidaan tehdä suora numeraalinen vertailu. Vastaukset on kuitenkin esitetty tässä rinnakkain.

| <i>Aihe</i> | <i>Lähtötaso ennen toimintakokonaisuutta (keskiarvo vastauksista)</i> | <i>Lisääntyminen toimintakokonaisuuden vaikutuksesta (keskiarvo vastauksista)</i> |
|---|---|---|
| Ryhmällä oli paljon tietoa Rauhankoulussa käsiteltävistä teemoista (kuten YK:n kestävän kehityksen tavoitteet – Agenda 2030, eriarvoisuuden vähentäminen, tasa-arvo, rauha, kehitysmaiden todellisuus ja kehityskysymykset) | 2,73 | 3,82 |
| Ryhmä suhtautui empaattisesti muita (myös globaalissa etelässä asuvia) ihmisiä kohtaan. Heillä oli kykyä eläytyä maailman erilaisiin todellisuuksiin ja toisen ihmisen asemaan | 3,55 | 3,70 |
| Ryhmä tiedosti omat vaikutusmahdollisuutensa kestävän kehityksen edistämiseksi | 3,27 | 3,82 |
| Ryhmä oli hyvin ryhmäytynyt | 3,36 | 3,40 |
| Ryhmä suhtautuu avoimesti globaalikasvatuksellisia aiheita kohtaan (kuten eriarvoisuuden vähentäminen, kestävä kehitys ja vastuuntunto muita ihmisiä kohtaan) | - | 4,36 |

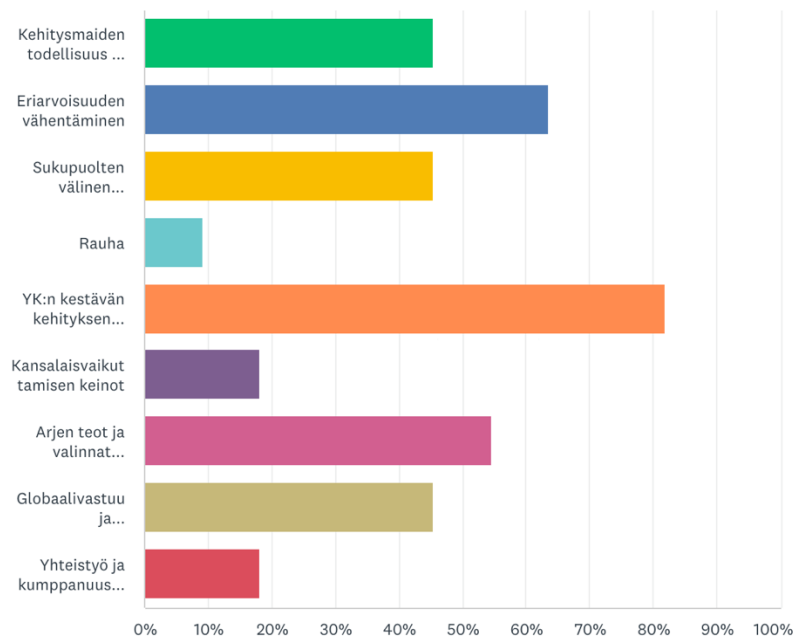
Vaikka vastauksia on vähän, opettajien vastauksista on nähtävissä, että suurin osa katsoi ryhmänsä oppilaiden tietojen, asenteiden ja ryhmäytymisasteen olevan keskitasolla ennen Rauhankoulun toimintakokonaisuutta. Vastausten perusteella kyseisten ryhmien tietojen lisääntymisessä on nähtävissä selkeä muutos, ja erityisen hyvä tulos on saatu avoimessa suhtautumisessa globaalikasvatuksellisia aiheita kohtaan. Haastatteluaineistossa näkyi sama kaava, eli erityisesti oppilaiden koettiin saavan lisää tietoa ja tiedostavan paremmin omia vaikutusmahdollisuuksiaan kestävän kehityksen edistämiseksi.

Tiedot

Tietojen lisääntymistä tarkennettiin kysymällä erikseen sen eri osa-alueista kvantitatiivisella kysymyksellä, jossa vastaajat arvioivat, olivatko oppilaiden tiedot Rauhankoulun käsittelemistä globaalikasvatuksen teemoista lisääntyneet. Vastausten perusteella Rauhankoulun toimintakokonaisuuden koettiin lisäävän oppilaiden tietoja erityisesti YK:n kestävän kehityksen tavoitteista - Agenda 2030:sta (81,82%) sekä eriarvoisuuden vähentämisestä (63,64%) ja arjen teoista ja valinnoista kestävän kehityksen saavuttamiseksi (54,55%). Haastatteluaineistosta saatiin samansuuntaisia vastauksia.

Mistä aiheista Rauhankoulun toimintakokonaisuus lisäsi oppilaiden tietoja?

Vastattu: 11 Ohitettu: 0



Avoimissa vastauksissa oli opettajan kiinnostava havainto siitä, miten oppilaat olivat pohtineet esimerkkitulannetta:

Oppilaat tuntuivat olevan hämmästyneitä siitä, että miksi joku olisi kaatopaikalla. Miksi ei lähde sieltä pois. Ja minkä takia ne ei vaan vie pikkusiskoa hoitoon. Se siitä sitten vähän aukesi.

Tiedon lisääntyminen maailman erilaisista todellisuuksista ja vaikutussuhteista kokemuksellisen oppimisen kautta onkin äärimmäisen tärkeää kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

Lisäksi S2-luokassa asiasisältö oli ollut monille täysin uutta, eikä omassa lähtömaissa ollut koskaan puhuttu tällaisista asioista. Kyseisessä ryhmässä kaikki olivat olleet kiinnostuneita erityisesti kestävä kehityksen tavoitteista. Myös koulutuksen tärkeys oli tullut esille, sillä omassa kotimaassa ei ollut välttämättä ollut mahdollista käydä koulua. Rauhankoulun toimintakokonaisuus herätti oppilaisa paljon keskustelua.

Empatia ja eläytymiskyky

Opettajilta pyydettiin avoimilla kysymyksillä havaintoja oppilaiden empatiakyvyn vahvistumisesta tai esimerkkejä kehitysmaan todellisuuteen eläytymisestä.

Empatiakyky vahvistui, ja omassa luokassa rasistiset asiat lieventyivät selvästi. Oppilaiden keskuudessa muistutettiin, että kaikki ovat yhdenvertaisia.

Koulussa on aiemmin ollut rasistisia piirteitä, ja nämä lieventyivät Rauhankoulun vierailun kohdassa.

Empatian lisääntyminen näkyi joissakin ryhmissä rasismin vähentymisenä, mikä on itsessään jo merkittävä tulos.

Vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen

Avoimella kysymyksellä kysyttiin esimerkkejä tai havaintoja liittyen oppilaiden omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostamiseen, toimintaan rohkaistumiseen ja arjen tekoihin kestävän kehityksen hyväksi. Opettajat nostivat esiin monenlaista vaikutusmahdollisuuksien tiedostamista ja konkreettisia tekoja. Ympäristöystävällisistä teoista mainittiin sähkön- ja vedenkulutuksen vähentäminen, tavaroiden ostamisen vähentäminen, liikkuminen mieluummin kävellen/pyörällä/julkisilla ja yleisesti huomion kiinnittäminen omiin valintoihin. Oppilaat ovat halunneet perustaa kouluun ”oman kestävän kehityksen ryhmän, joka edistäisi näitä asioita ja toimisi kuin oppilaiden oma iskuryhmä, joka esim. kerää roskia ja muistuttaa ruuan syömisestä”. On alettu kierrättää kotonakin muovia ja tutustuttu kirpputoreihin.

Rauhankoulun vierailu vaikutti arkisen koulunkäynnin käytökseen: Koulussa säästetään vettä, syödään lautanen tyhjäksi. Nämä tulivat selväksi ja konkreettiseksi, ja tehostuivat, sillä nyt ymmärrettiin, että minkä takia. Jossain on oikeasti ihmisiä, joihin nämä valinnat vaikuttavat.

Oli hyvä, että on vaateteollisuus ja työpaja linkittyy nuorten elämään käytännönläheisesti. Käsitellään hyvää elämää. Olin tyytyväinen kaikkiaan.

Omien tekojen vaikutuksen ja syy-seuraus -suhteen ymmärtäminen on lisännyt konkreettisesti motivaatiota käyttäytyä kestävän kehityksen arvojen mukaisesti. Palautteista käy ilmi, että osallistujat ovat oikeasti sekä pohtineet vaikutusmahdollisuuksia, että alkaneet toimia.

Rauhankoulun aloitteesta heräsi myös keskustelua, voiko nuoret vaikuttaa asioihin ja millä tavalla. Nuorten valtuusto - miten toimia epäkohtien poistamiseksi. Tästä ollaan keskusteltu.

Paljon tällaisista vaihtoehtoisista oppimismenetelmistä jää oikeasti mieleen, että paljon jäänyt ajatuksia ja mietteitä.

Tietoisuuden herääminen - Asioista voi ottaa selvää.

Vaikuttamismahdollisuuksia on mietitty laajemminkin ja keskusteltu erilaisista vaikuttamisen paikoista. Tietoisuuden herääminen ja asioista selvää ottamisen oivallus ovat tärkeitä tässä kohtaa mainittuja vaikutuksia. Kokemuksellinen ja osallistava oppiminen on selkeästi jättänyt osallistujien mieleen paljon ajateltavaa. Eräs opettaja tiivistää vaikutusmahdollisuuksien tiedostamisen seuraavasti: ”Lisääntyi mahdollisuuksien repertuaari”.

Taidot, asenteet ja arvot

Opettajia pyydettiin arvioimaan avoimilla kysymyksillä myös oppilaiden taitojen lisääntymistä ja asenteiden ja arvojen muutosta. Taidoista mainittiin erityisesti ryhmätyötaitojen lisääntyminen. Sen lisäksi mainittiin näkemyksen avartuminen, empatiakyky, draamatyöskentely, argumentointitaidot ja erilaisten vaihtoehtojen punnitseminen.

Arvojen ja asenteiden muutoksesta mainittiin usean kerran, että Agenda 2030 tuli tutuksi ja monilla juliste on luokan seinällä.

Agenda 2030 tuli erityisen tutuksi ja läheiseksi. Oppilaat jälkikäteenkin palasivat sen äärelle, ja muistivat tavoitteita muidenkin aineiden tunneilla. Luokkamme seinällä on juliste edelleen.

Monet opettajat toivat esiin, että oppilailla heräsi mielenkiinto: kokonaisuus oli hyvä herättelijä ja tarjosi ”ahaa-elämyksiä”.

Avoimissa vastauksissa oli kuitenkin myös useita kommentteja siitä, että pysyvämpään muutokseen tarvittaisiin laajempi kokonaisuus ja säännöllisyyttä.

Ehkä jos oikeasti haluaisi suurta muutosta, niin pitäisi pitää isompi ja laajempi kokonaisuus.

Sitä pitäisi buustata säännöllisesti.

Jatkumo olisi hienoa! Meillä on koulussa Koulutus elämään -teemat (terveyskasvatus) joka luokka-asteelle. Joku tällainen olisi hyvä, että Rauhankoulu tarjoaisi valmista ohjelmaa ja jatkumoa, jolloin opettaja voisi suoraan nähdä, mitä hänen luokka-asteelleen tarjotaan ja mihin teemaan seuraavaksi jatketaan ryhmän kanssa - ja innolla tilaa työpajan. Suoraan näkisi, että ensi vuonna sitten olisi tämä aihe.

Vastauksista voi päätellä, että Rauhankoulun toimintakokonaisuudelle olisi kysyntää laajemmassakin muodossa ja säännöllisenä toimintana.

3.2.2 Laadun arviointi

Ohjaajien ammattitaito

Palautteessa pyydettiin arvioimaan Rauhankoulun toimintakokonaisuuden laatua kahdella kysymyksellä, joista yksi koski Rauhankoulun ohjaajien työskentelyä ja toinen käytettyjä menetelmiä. Ohjaajien työskentelyä pyydettiin arvioimaan kolmella osa-alueella: globaalikasvatuksen asiasisältöjen osaaminen, kyky sopeuttaa toiminta oppilasryhmälle sopivaksi ja draaman työtapojen hallinta.

Ohjaajien tiedollinen osaaminen arvioitiin erinomaiseksi (5) kaikissa puhelinhaastatteluissa, mutta lomakkeeseen vastanneiden kesken hajontaa oli hieman enemmän ja keskiarvoksi tuli 4,36. Toiminnan sopeuttaminen ryhmälle sopivaksi sai puhelinhaastatteluissa keskiarvon 4,5 ja lomakevastauksissa 3,82. Draaman työtapojen hallintaan kaikki opettajat eivät osanneet vastata, mutta vastanneiden keskiarvot olivat puhelinhaastatteluissa 4,6 ja lomakevastauksissa 3,86. Lomakevastauksissa näyttää olevan pari opettajaa, joiden kohdalle on ehkä osunut hieman kokemattomampi ohjaaja, ja numeeriset tulokset eivät sen vuoksi aivan vastaa laadullisen palautteen tuloksia.

Laadullisissa vastauksissa painottuivat ohjaajien taidot, kyky innostaa ja kannustaa, sekä saada kaikki mukaan:

Todella hienosti vetivät! Ohjaajilla oli todella intensiivinen ote, ja saivat hyvin kaikki oppilaat mukaan. Ohjaajien työskentely oli kaikkiaan hienoa seurattavaa.

Innostus ja aiheeseen paneutuminen välittyi jopa etäyhteyksien takaa. Jopa ryhmän hiljaiset opiskelijat lähtivät mukaan keskusteluun ja kommentoivat käsiteltäviä aiheita.

Työpajan vetäjät olivat ajoissa yhteyksissä, ja olivat myös ajoissa paikalla. Ryhmänhallinta oli hyvin kunnossa, ja olin vain taustalla. He saivat oppilaat tekemään, ja kännykät pysyivät poissa. Oli perinteisiä työskentelytapoja, mikä oli hyvä asia.

Menetelmien toimivuus

Työpajoissa käytettyjä menetelmiä pyydettiin arvioimaan kahdesta näkökulmasta: menetelmien sopivuus kouluun ja miten menetelmät tukevat globaalikasvatuksen aiheiden oppimista. Sekä menetelmien sopivuus kouluun että niiden soveltuvuus globaalikasvatukseen arviointiin hyväksi. Puhelinhaastatteluissa menetelmien sopivuus kouluun sai keskiarvon 4,75 ja lomakevastauksissa 4,10. Menetelmien soveltuvuus globaalikasvatuksen aiheiden oppimiseen arviointiin puhelinhaastatteluissa keskiarvolla 4,75 ja lomakevastauksissa 3,91.

Draama avasi silmäni - se oli aivan loistavaa! Se, kuinka pienillä jutuilla saadaan lapset eläytymään ja mukaan, ja vaikkapa siirryttiin Afrikkaan. Tämän inspiroimana menin itsekkin pienelle yhden illan mittaiselle draamakurssille.

Mun mielestä ne on hyvät ja toimii - mennään limittäin teoriataustan ja tiedollisen, sekä tekemisen ja aktiivisuuden kanssa.

Draama sai edelleen opettajat innostumaan ja myös tässä kohtaa keuhuttiin teorian ja toiminnallisuuden yhteenpunoutumista.

3.2.3 Aiheiden jatkokäsittely ja materiaalin käyttö

Opettajille jaettiin globaalikasvatuksen opetusmateriaaleja ja ohjeita teemojen jatkotyöstöön opettajakansioissa toimintakokonaisuuden alussa. Vastaajilta kysyttiin, olivatko he hyödyntäneet Rauhankoululta saamiaan globaalikasvatuksen materiaaleja luokassaan. Asteikkokysymykseen (1=ei ollenkaan, 5= paljon) vastanneiden keskiarvo oli lomakevastauksissa 2,73, puhelinhaastatteluissa 2,75. Samalla asteikolla keskiarvo kysymykseen, oliko toimintakokonaisuuden teemoja jatkokäsitelty, oli lomakevastauksissa 2,91, puhelinhaastatteluissa 2,1. Vastaukset olivat keskitasoa, eli opettajat teemojen jatkokäsittely ja materiaalin hyödyntäminen oli toteutunut vaihtelevasti.

Avoimissa vastauksissa nousi esille esimerkiksi kierrätyksen tehostaminen luokassa, kierrätyskeskukseen tutustuminen, joulun aikaan lahjoista / ostamisesta puhuminen ja tarkempi tutustuminen vaateteollisuuteen sekä työskentelyoloista keskusteleminen. Myös

nuorten vaikutusmahdollisuuksia oli käsitelty yhdessä jälkeenpäin. Jotkut opettajat kommentoivat myös, että jatkokäsittely ei ollut mahdollista, koska oppilaat vaihtuivat tai kurssi loppui.

3.2.4 Kehitysehdotuksia

Kehitysehdotuksia tuli vain muutamia. Eräässä palautteessa toivottiin nuorten ääntä kuuluville myös palautteessa.

Ainut ehdotus, että nuorille laittaisi palautekyselyn - omasta näkökulmasta kerron. Oppilaita osallistettaisiin enemmän, kun kysyisi. Voisi toteuttaa niin, että jokainen vastaisi yksilöllisesti. Opetussuunnitelman mukaan, korostuu itsearviointitaidot, ja se liittyy siihen.

Toisessa toivottiin sisältöön enemmän variaatioita ja esimerkkitapauksia laajemmin maailmalta.

Vähän erityyppisempää, eikä välttämättä sieltä Afrikan maista, nimittäin oppilaat ehkä jollain tavalla kuulleet teemasta jo niin paljon. Pakolaisten asema on ollut paljon pinnalla - sen myötä, mitä lähivuosina on tapahtunut.

Lisäksi hankkeen lopussa lähetettävästä palautekyselystä todettiin, että omassa ryhmässä olleesta vierailusta on jo niin kauan, ettei vastauksia enää muista. Tämä saattaa korreloida matalan vastausprosentin kanssa.

4 Yhteenveto ja johtopäätökset

4.1 Välittömien tulostavoitteiden toteutuminen

Hankkeelle oli hankesuunnitelmassa määritelty tavoitteina lisätä tulevien opettajien valmiuksia käsitellä globaaleja oikeudenmukaisuus- ja kehityskysymyksiä, lisätä lasten ja nuorten tietoa ja ymmärrystä globaaleista kehityskysymyksistä, vahvistaa lasten ja nuorten empatiakykyä ja maailmaan erilaisiin todellisuuksiin eläytymistä sekä lisätä heidän tietoisuuttaan vaikutusmahdollisuuksista.

Alla olevassa taulukossa tarkastellaan hankkeen välittömiä tulostavoitteita, niiden indikaattoreita ja tavoitteiden toteutumista.

| Tavoite | Indikaattori | Arvio toteutumisesta |
|---|---|--|
| Tulevat opettajat ja kasvattajat ovat saaneet valmiuksia ja välineitä käsitellä globaaleja oikeudenmukaisuus- ja kehityskysymyksiä lasten ja nuorten kanssa. Kasvattajien lisääntynyt ymmärrys kehityskysymyksistä ja siitä, miten niitä voi integroida opetukseen. | Hankkeen koulutuksiin osallistuneista 85% kokee saaneensa lisää ymmärrystä, valmiuksia ja konkreettisia välineitä käsitellä globaaleja oikeudenmukaisuus- ja kehityskysymyksiä opetustyössä. (kysely) | On toteutunut erittäin hyvin. 98% koulutusten osallistujista koki saaneensa lisää ymmärrystä globaalikasvatuksen teemoista ja 98% koki saaneensa välineitä globaalikasvatuksen toteuttamiseen. Osallistujat olivat myös saaneet tukea globaalikasvatuksen integrointiin omaan opetukseen. |
| Lapset ja nuoret ovat saaneet lisää tietoa ja ymmärrystä hankkeen teemoista (ml. Agenda 2030, eriarvoisuuden vähentäminen, tasa-arvo, rauha, globaalivastuu) ja kehityskysymyksistä maakochaisten esimerkkien kautta. | Toimintakokonaisuuksiin osallistuneet oppilaat ovat saaneet lisää tietoa ja ymmärrystä hankkeen teemoista ja kehityskysymyksistä. | On toteutunut erittäin hyvin. Kaikki vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että oppilaat saivat lisää tietoa globaalikasvatuksen teemoista Rauhankoulun avulla. |
| Lasten ja nuorten empatiakyky, maailman erilaisiin todellisuuksiin ja toisen ihmisen asemaan eläytyminen on vahvistunut. | Ryhmän opettajan arvion mukaan oppilaiden empatiataidot ja kyky asettua toisen asemaan ovat vahvistuneet. | On toteutunut hyvin. Aineistossa nousi esiin kyky eläytyä muihin todellisuuksiin ja empatian lisääntyminen sekä oppilaiden asenteiden avartuminen ja näkökulmien laajentuminen. |
| Lapset ja nuoret tiedostavat entistä paremmin omat vaikutusmahdollisuutensa kestäväen kehityksen edistämiseksi. | Toimintakokonaisuuksiin osallistuneet lapset ja nuoret ovat saaneet lisää tietoa kansalaisvaikuttamisen keinoista. He ovat harjoitelleet vaikuttamisen taitoja kestäväen kehityksen edistämiseksi. | On toteutunut hyvin. Lähes kaikki vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että oppilaat saivat tietoa vaikutusmahdollisuuksista, eli tavoite toteutui erittäin hyvin. Aineistossa nousi vahvasti esiin, että tieto vaikuttamisen tavoista ja omista vaikuttamisen mahdollisuuksista lisääntyi. Vaikuttamisen taitojen harjoittelun koettiin jääneen vähäisemmäksi, mikä laskee kokonaisarviota. |

Kaikki hankkeen tavoitteet toteutuivat hienosti. Arvioinnissa näkyy se, että asenteiden ja arvojen muuttaminen vaativat usein pitkäkestoisempaa toimintaa, mutta silti niihinkin on pystytty vaikuttamaan. Lapsille ja nuorille suunnattuja kokonaisuuksia on haastavaa muuttaa pitkäkestoisemmiksi, koska koulujen arki on kiireistä. Opettajien koulutukseen panostaminen on senkin vuoksi onnistunut valinta.

4.2 Hankkeen pitkän aikavälin tavoitteet ja arvio hankkeen onnistumisesta suhteessa niihin

Hankkeella oli neljä pitkän aikavälin tavoitetta:

- a) Globaalikasvatuksen – kestävän kehityksen opetuksen ja maailmankansalaiseksi kasvamisen – juurtuminen koulujen arkeen, näkyväksi osaksi koulujen toimintakulttuuria.
- b) Hankkeen toimintoihin osallistuneiden opettajien, kasvattajien ja alan opiskelijoiden osaaminen kriittisen globaalikasvatuksen toteuttamiseen oppilaidensa kanssa vahvistuu.
- c) Kriittisen globaalikasvatuksen myötä lapset ja nuoret kasvavat globaalista vastuunsa tunteviksi maailmankansalaisiksi, joilla on maailmankansalaisen kompetenssit; tarvittavat tiedot, taidot, ymmärrys ja tahto toimia oikeudenmukaisemman maailman puolesta.
- d) Empatiakyvyn vahvistuessa lapset ja nuoret oppivat kohdistamaan myötätunnontekoja läheisiin ihmisiin laajempiin yhteisöihin (ml. solidaarisuus tuntemattomia kohtaan, toisten hyvinvoinnista ja ihmisoikeuksista välittäminen).

Arviointiaineiston perusteella ei ole täysin mahdollista arvioida, miten nämä pidemmän aikavälin tavoitteet tulevat toteutumaan hankkeen seurauksena, koska arviointi on tehty heti hankkeen päättymisen jälkeen. Tässä arvioidaan, miten hanke on onnistunut suhteessa näihin tavoitteisiin ja onko hankkeessa huomattavissa viitteitä pidemmän ajan vaikuttavuudesta.

Gloaalikasvatuksen juurtuminen näkyväksi osaksi koulujen toimintakulttuuria näyttäisi aineiston perusteella onnistuneen joissakin kouluissa ja toisaalta se näyttäisi vaativan vielä säännöllisempää ja pitkäkestoisempaa tukea. Aineistosta nousi ilahduttavasti esimerkkejä, joissa oppilaat olivat innostuneet toimimaan aktiivisesti kestävän kehityksen mukaisesti koulun arjessa. Opettajille tarjottujen materiaalien oma-aloitteinen käyttö ja teemojen jatkokäsittely koulussa vaihteli melkoisesti eri opettajien välillä. Arkeen on varmasti vaikuttanut vahvasti koronapandemian tuomat uudet haasteet, joiden myötä uusien asioiden integroiminen opetukseen on voinut jäädä toissijaiseksi.

Opettajien ja kasvattajien kriittiseen globaalikasvatuksen liittyvä osaaminen vahvistui selvästi alan opiskelijoille suunnatuissa koulutuksissa, ja myös oppilaille suunnattuihin Rauhan ja kehityksen toimintakokonaisuuksiin osallistuneet opettajat saivat lisää tietoa globaalikasvatuksen teemoista ja osaamista ja materiaaleja sen toteuttamiseen. Aineistosta käy ilmi, että opettajaopiskelijat aikoivat hyödyntää oppimiaan asioita tulevassa työssään ja opettajat integroida uutta osaamista työhönsä mahdollisuuksien mukaan. Sekä koulutusten että toimintakokonaisuuksien osallistujat kokivat toiminnan inspiroivana ja laadukkaana, mikä todennäköisesti edesauttaa globaalikasvatuksen teemojen ottamista mukaan omaan opetukseen.

Koulutuksella ja materiaaleilla on suuri merkitys pidemmän ajan vaikuttavuuden kannalta, sillä koulutukset vahvistavat tietoisuutta ja lisäävät osaamista, ja materiaalit mahdollistavat sen, että opettaja voi palata aiheisiin ja menetelmiin itsenäisesti. Erityisesti tulevien opettajien koulutus on äärimmäisen tärkeää pitkäkestoisten vaikutusten kannalta, sillä näin on mahdollista luoda pohjaa uudentilaisille asenteille ja taidoille. Osa opettajista tilaa Rauhankoulun toimintakokonaisuutta säännöllisesti omaan luokkaansa, mikä vahvistaa samalla pitkäjänteisesti myös opettajan omaa osaamista. On siis selvästi viitteitä siitä, että hankkeella tulee olemaan pidemmän aikavälin vaikutuksia tavoitteiden A ja B osalta. Vaikutusten tarkempi selvittäminen vaatisi kuitenkin hankkeen koulutuksiin osallistuneiden opettajien ja opettaja- ja nuorisovalan opiskelijoiden kontaktointia myöhemmin ja sen tutkimista, miten he soveltavat globaalikasvatusta omissa työssään.

Tavoitteiden C ja D osalta on nähtävissä, että Rauhankoulun toiminta tähtää vahvasti näiden tavoitteiden toteutumiseen ja toimintojen osalta on nähtävissä selkeitä vaikutuksia osallistuneiden lasten ja nuorten tietoihin, taitoihin, arvoihin ja asenteisiin, jotka liittyvät globaalikasvatuksen tietoperustaan ja arvomaailmaan. Rauhankoulun käyttämät draamamenetelmät tuovat tietosisältöön mukaan tunteet, eläytymisen ja kokemuksen, jotka tukevat vahvasti tiedon syvällistä omaksumista ja asenteiden muuttumista sekä lisäävät empatiaa. Kuten aiemmin on todettu, asenteiden muuttaminen ja empatian vahvistaminen vaativat usein pitkäkestoisempaa toimintaa, mutta silti myös niihin on pystytty vaikuttamaan. Lisäksi oppilaat tiedostavat aiempaa paremmin omat vaikuttamismahdollisuutensa, vaikka tätä ulottuvuutta on tarpeen tukea jatkossakin vahvasti.

Tavoitteet C ja D ovat vaikeimmin mitattavissa, koska vaikutuksia ei ole kysytty suoraan lapsilta ja nuorilta ja pitkäkestoisten vaikutusten tarkempi selvittäminen vaatisi toimintakokonaisuuksiin osallistuneiden lasten ja nuorten kontaktointia hankkeen päättymisen jälkeen ja sen selvittämistä, millä tavalla Rauhankoulu on vaikuttanut heidän asenteisiinsa ja toimintaansa pitkällä aikavälillä.

4.3 Yhteenveto

Kokonaisuudessaan voidaan todeta, että Rauhanliiton globaalikasvatushanke "Gloaalivastuu arjessa - tietoa ja taitoa kestävän tulevaisuuden tekijöille" on vuosina 2021–2022 toteutunut erittäin onnistuneesti opettajaksi opiskelevien koulutusten ja koululaisille suunnattujen toimintakokonaisuuksien osalta. Hankkeen tavoitteet ovat toteutuneet hyvin sekä lyhyemmän että pidemmän aikavälin tavoitteiden osalta. Hanke on selvästi lisännyt sekä tulevien että jo tällä hetkellä ammatissa toimivien opettajien ymmärrystä ja valmiuksia käsitellä työssään globaaleja oikeudenmukaisuus- ja kehityskysymyksiä ja saanut heidät innostumaan kestävän kehityksen integroimisesta omaan opetustyöhön. Koulutuksiin ja toimintakokonaisuuksiin osallistuminen on tukenut opettajia opetussuunnitelman perusteiden mukaisen globaalikasvatuksen toteuttamisessa sekä tarjonnut heille tietoa ja toimivia välineitä oman työn tueksi. Rauhan ja kehityksen toimintakokonaisuuksiin osallistuneiden lasten ja nuorten tieto ja ymmärrys globaaleista kehityskysymyksistä, kuten eriarvoisuuden vähentämisestä ja Agenda 2030 tavoitteista on vahvistunut ja he myös suhtautuvat aiempaa avoimemmin hankkeen teemoihin. Toimintakokonaisuuksiin osallistuminen on vahvistanut lasten ja nuorten empatiakykyä, auttanut heitä ymmärtämään erilaisia todellisuuksia sekä lisännyt ryhmätyötaitoja ja tietoisuutta omista vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Rauhankoulu on onnistunut kehittämään globaalikasvatukseen toimintamallin, joka on laadukas, innostava ja vaikuttava. Arvioinnissa näkyy selkeästi toiminnan pitkäjänteinen kehittämistyö, ja siitä seuraava johdonmukaisuus, tasalaatuisuus ja vaikuttavuus. Opettajat ilmaisivat voivansa luottaa Rauhankoulun laatuun ja myös etäkoulutuksista saatu palaute oli erinomaista. Myös opettajaopiskelijoiden koulutuksissa näkyy pitkäjänteinen kehitys ja korkealaatuinen pedagogiikka. Opiskelijat toivat selkeästi esiin tyytyväisyytensä ja koulutuksen laadun ja innostavuuden.

- Liite 1. Palautelomake opettaja- ja nuorisoalan opiskelijoiden koulutukseen
- Liite 2. Opettajien palautelomake heti ensimmäisen työpajan jälkeen
- Liite 3. Opettajien palautelomake heti toisen työpajan jälkeen
- Liite 4. Digitaalinen loppupalautekysely hankkeen päättyessä

Liite 1. Palautelomake opettaja- ja nuorisoalan opiskelijoiden koulutuksiin

Palautelomake

Mikä oli onnistunutta koulutuksessa?

Mitä opittua uskot hyödyntäväsi jatkossakin?

Miten koulutusta voisi vielä kehittää? Mitä voisi tehdä toisin?

Koen saaneeni lisää ymmärrystä globaalikasvatuksen teemoista.

1 täysin samaa mieltä

2 jokseenkin samaa mieltä

3 jokseenkin eri mieltä mieltä

4 täysin eri mieltä

5 en osaa sanoa

Sain konkreettisia välineitä, joiden avulla voin käsitellä globaalikasvatuksen teemoja lasten ja nuorten kanssa.

1 täysin samaa mieltä

2 jokseenkin samaa mieltä

3 jokseenkin eri mieltä mieltä

4 täysin eri mieltä

5 en osaa sanoa

Kiitos vastaamisesta!

Liite 2. Opettajien palautelomake heti ensimmäisen työpajan jälkeen

1. Palautelomake opettajalle - Rauhankoulun työpajat

Ryhmän koko: _____ oppilasta, joista tyttöjä _____ , poikia _____ ja muita _____ .

Oppilaiden ikä/ luokka: _____

Valmistauduitteko Rauhankoulun pajaan etukäteen luokassa? Miten?

Mikä oli onnistunutta Rauhankoulun pajassa?

Mitä kannattaisi ensi kerralla tehdä toisin?

Millaisia vaikutuksia arvioit Rauhankoulu-toiminnalla olleen osallistujiin?

(Vaikutukset suhteessa tietoihin, taitoihin, asenteisiin ja arvoihin)

Vapaa sana?

Kiitos vastaamisesta!

Liite 3. Opettajien palautelomake heti toisen työpajan jälkeen

2. Palautelomake opettajalle - Rauhankoulun työpajat

Ryhmän koko: _____ oppilasta, joista tyttöjä _____ , poikia _____ ja muita _____ .

Mikä oli erityisen onnistunutta Rauhankoulun toimintakokonaisuudessa?

Mitä ensi kerralla kannattaisi tehdä toisin?

Aiotteko jatkotyöstää Rauhankoulussa käsiteltyjä teemoja luokassa? Miten?

Millaisia vaikutuksia arvioit toimintakokonaisuudella olleen osallistujiin? (Vaikutukset suhteessa tietoihin, taitoihin, asenteisiin ja arvoihin)

Oppilaat saivat lisää tietoa globaalikasvatuksen teemoista Rauhankoulun avulla.

1 täysin samaa mieltä

2 jokseenkin samaa mieltä

3 jokseenkin eri mieltä mieltä

4 täysin eri mieltä

5 en osaa sanoa

Oppilaat harjoittelivat vaikuttamisen taitoja Rauhankoulun kokonaisuuden aikana.

1 täysin samaa mieltä

2 jokseenkin samaa mieltä

3 jokseenkin eri mieltä mieltä

4 täysin eri mieltä

5 en osaa sanoa

Kiitos vastaamisesta!

Liite 4. Digitaalinen palautekysely opettajille hankkeen päättyessä



Rauhankoulun vaikutusten ja laadun arviointi 2021–22

Vastaamalla tähän kyselyyn autat meitä saamaan arvokasta tietoa Rauhankoulun vaikutuksista ja laadusta. Tiedon avulla kehitämme toimintaamme eteenpäin.

Vastaaminen vie n. 10 minuuttia.

Rauhankoulun tavoitteena on lisätä oppilaiden tietoa ja ymmärrystä globaaleista kehityskysymyksistä, sekä tukea heidän kasvuaan aktiivisiksi maailmankansalaisiksi, jotka tahtovat toimia oikeudenmukaisemman ja kestävämmän tulevaisuuden puolesta.

TAUSTATIEDOT

* 1. Millä kouluasteella olet opettajana?

- Alakoulu
- Yläkoulu
- Lukio
- Muu, mikä?

* 2. Missä koulunne sijaitsee?

- Pääkaupunkiseutu
- Turku
- Tampere
- jokin muu, mikä?

* 3. Milloin osallistuitte ryhmänne kanssa Rauhankoulun toimintakokonaisuuteen?

- Kevät 2021
- Syksy 2021
- Kevät 2022
- Syksy 2022

* 4. Vierailivatko Rauhankoulun ohjaajat ryhmässasi

- 1 kerran
- 2 kertaa
- useammin kuin 2 kertaa

* 5. Olitko opettajana itse läsnä Rauhankoulun pajassa?

- Kyllä
- En
- Muu (täsmennä)

6. Pidettiinkö paja etäyhteyksin tai ulkona? Miten kyseinen toimintaympäristö vaikutti pajan onnistumiseen?

LÄHTÖTILANNE

* 7. Oma arviointi oppilasryhmän **lähtötilanteesta** ennen Rauhankoulun toimintakokonaisuutta.

1 = täysin eri mieltä / 5 = täysin samaa mieltä

| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | En osaa sanoa |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Ryhmällä oli paljon tietoa Rauhankoulussa käsiteltävistä teemoista (kuten YK:n kestävän kehityksen tavoitteet - Agenda 2030, eriarvoisuuden vähentäminen, tasa-arvo, rauha, kehitysmaiden todellisuus ja kehityskysymykset) | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

| | | | | | | |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Ryhmä suhtautui empaattisesti muita (myös globaalissa etelässä asuvia) ihmisiä kohtaan. Heillä oli kykyä eläytyä maailman erilaisiin todelluuksiin ja toisen ihmisen asemaan | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|

| | | | | | | |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Ryhmä tiedosti omat vaikutusmahdollisuutensa kestävän kehityksen edistämiseksi | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|

| | | | | | | |
|-----------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Ryhmä oli hyvin ryhmäytynyt | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
|-----------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|

ARVIO OHJAAJIEN TYÖSKENTELYSTÄ JA MENETELMISTÄ

* 8. Arvio Rauhankoulun ohjaajien työskentelystä

1 = täysin eri mieltä / 5 = täysin samaa mieltä

| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | En osaa sanoa |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Ohjaajat tunsivat globaalikasvatuksen asiasisällöt | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

Ohjaajat osasivat sopeuttaa toiminnan omalle oppilasryhmällesi soveltuvaksi

Ohjaajat hallitsivat draaman työtavat

9. Vapaa sana ohjaajien työskentelystä

* 10. Arvio käytettyjen menetelmien sopivuudesta

1 = täysin eri mieltä / 5 = täysin samaa mieltä

| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | En osaa sanoa |
|---|----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Menetelmät sopivat kouluun | <input checked="" type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Menetelmät tukivat globaalikasvatuksen aiheiden oppimista | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

11. Vapaa sana käytettyjen menetelmien toimivuudesta

RAUHANKOULUN VAIKUTUKSET OPPILAIISIIN

* 12. Herättikö Rauhankoulun toimintakokonaisuuteen osallistuminen ryhmässänne keskustelua tai ajattelua globaalikasvatuksen teemoihin liittyen? Vastaa oman arviosi mukaan.

1 = ei lainkaan / 5 = paljon

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

13. Millaista keskustelua tai mitä ajatuksia tai muita vaikutuksia Rauhankoulun toimintakokonaisuuteen osallistuminen herätti **yksittäisissä oppilaissa?**

14. Millaista keskustelua tai mitä ajatuksia tai muita vaikutuksia Rauhankoulun toimintakokonaisuuteen osallistuminen herätti **koko ryhmässä?**

15. Esimerkkejä tai havaintoja oppilaiden empatiakyvyn vahvistumisesta tai esimerkkejä kehitysmaan todellisuuteen eläytymisestä?

* 16. Mistä aiheista Rauhankoulun toimintakokonaisuus lisäsi oppilaiden **tietoja?**

- | | |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> Kehitysmaiden todellisuus ja kehityskysymykset | <input type="checkbox"/> Kansalaisvaikuttamisen keinot |
| <input type="checkbox"/> Eriarvoisuuden vähentäminen | <input type="checkbox"/> Arjen teot ja valinnat kestävän kehityksen hyväksi |
| <input type="checkbox"/> Sukupuolten välinen tasa-arvo | <input type="checkbox"/> Globaalivastuu ja keskinäisriippuvuus |
| <input type="checkbox"/> Rauha | <input type="checkbox"/> Yhteistyö ja kumppanuus kestävän kehityksen saavuttamiseksi |
| <input type="checkbox"/> YK:n kestävän kehityksen tavoitteet - Agenda 2030 | |

Jokin muu, mikä?

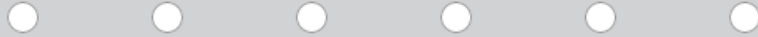
17. Esimerkkejä tai havaintoja liittyen oppilaiden omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostamiseen, toimintaan rohkaistumiseen ja arjen tekoihin kestävän kehityksen hyväksi

* 18. Oma arviiosi oppilasryhmässä tapahtuneesta **muutoksesta Rauhankoulun toimintakokonaisuuteen osallistumisen jälkeen.**

1 = täysin eri mieltä / 5 = täysin samaa mieltä

| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | En osaa sanoa |
|--|----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Ryhmän tiedot globaalikasvatukseen liittyvistä teemoista lisääntyivät (kuten YK:n kestävän kehityksen tavoitteet - Agenda 2030, eriarvoisuuden vähentäminen, tasa-arvo, rauha, kehitysmaiden todellisuus ja kehityskysymykset) | <input checked="" type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Ryhmä tiedostaa entistä paremmin omat mahdollisuutensa vaikuttaa kestävän kehityksen edistämiseksi | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Ryhmä suhtautuu avoimesti globaalikasvatuksellisia aiheita kohtaan (kuten eriarvoisuuden vähentäminen, kestävä kehitys ja vastuuntunto muita ihmisiä kohtaan) | <input checked="" type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Oppilaiden empatiakyky ja maailman erilaisiin todelluuksiin ja toisen ihmisen asemaan eläytyminen vahvistuivat | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

Ryhmän yhteistoiminta
parani



19. Mitä **taitoja** arvioit oppilaiden oppineen Rauhankoulun toimintakokonaisuudessa?

20. Miten arvioit, että Rauhankoulun toimintakokonaisuuteen osallistuminen vaikutti oppilaiden asenteisiin ja arvoihin?

RAUHANKOULUN VAIKUTUKSET OPETTAJAN TYÖSKENTELYYN

* 21. Oletko hyödyntänyt Rauhankoululta saamiasi globaalikasvatuksen materiaaleja luokassasi?

1 = ei lainkaan / 5 = paljon

| | | | | |
|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

* 22. Oletteko jatkotyöstäneet Rauhankoulussa käsiteltyjä teemoja?

1 = ei lainkaan / 5 = paljon

| | | | | |
|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

23. Esimerkkejä jatkotyöstämisestä

24. Kehitysehdotukset: Miten Rauhankoulun kokonaisuus voisi toimia vielä paremmin?

25. Terveiset ja vapaa sana Rauhankoululle

SUURI KIITOS AJASTASI!

Painathan vielä "Tallenna"-painiketta.

Tallenna